

***LIETUVOS RESPUBLIKOS
2016 METŲ VALSTYBĖS BIUDŽETO
IR SAVIVALDYBIŲ BIUDŽETŲ
FINANSINIAI RODIKLIAI***

**Lietuvos Respublikos finansų ministras
Rimantas Šadžius**

Vilnius, 2016 m. lapkričio 17 d.

Lietuvos BVP augimo projekcijos

FINANSŲ MINISTERIJA

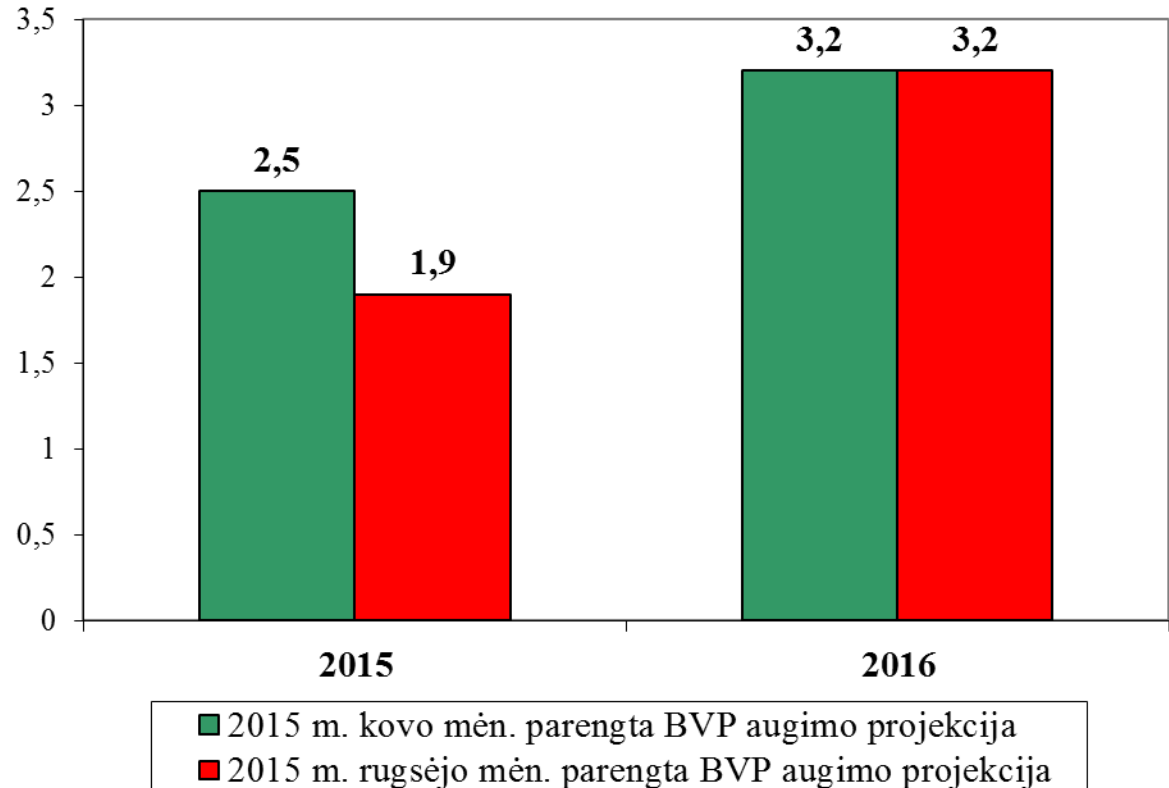
Įvertinus 2015 m. I pusmetį susiformavusias tendencijas sumažinta realaus BVP augimo 2015 m. projekcija

Susilpnėjus Lietuvos ekonomikos priklausomybei nuo Rusijos rinkos, išlieka sąlygos 2016 m. BVP augti anksčiau projektuotu tempu

Neigiama rizika dėl ekonominės raidos išlieka aukšta dėl išorinės ekonominės aplinkos neapibrėžtumo (Rusija, kitos NVS šalys, Kinija)

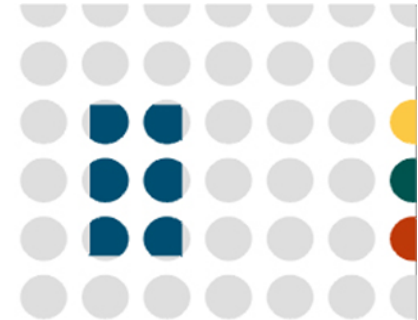
Palyginimui Lietuvos bankas ir TVF projektuoja 2016 m. 3,2 proc. BVP augimą

Realaus BVP augimo projekcijų palyginimas

Viešųjų finansų politika turi atitikti ekonomikos ciklą

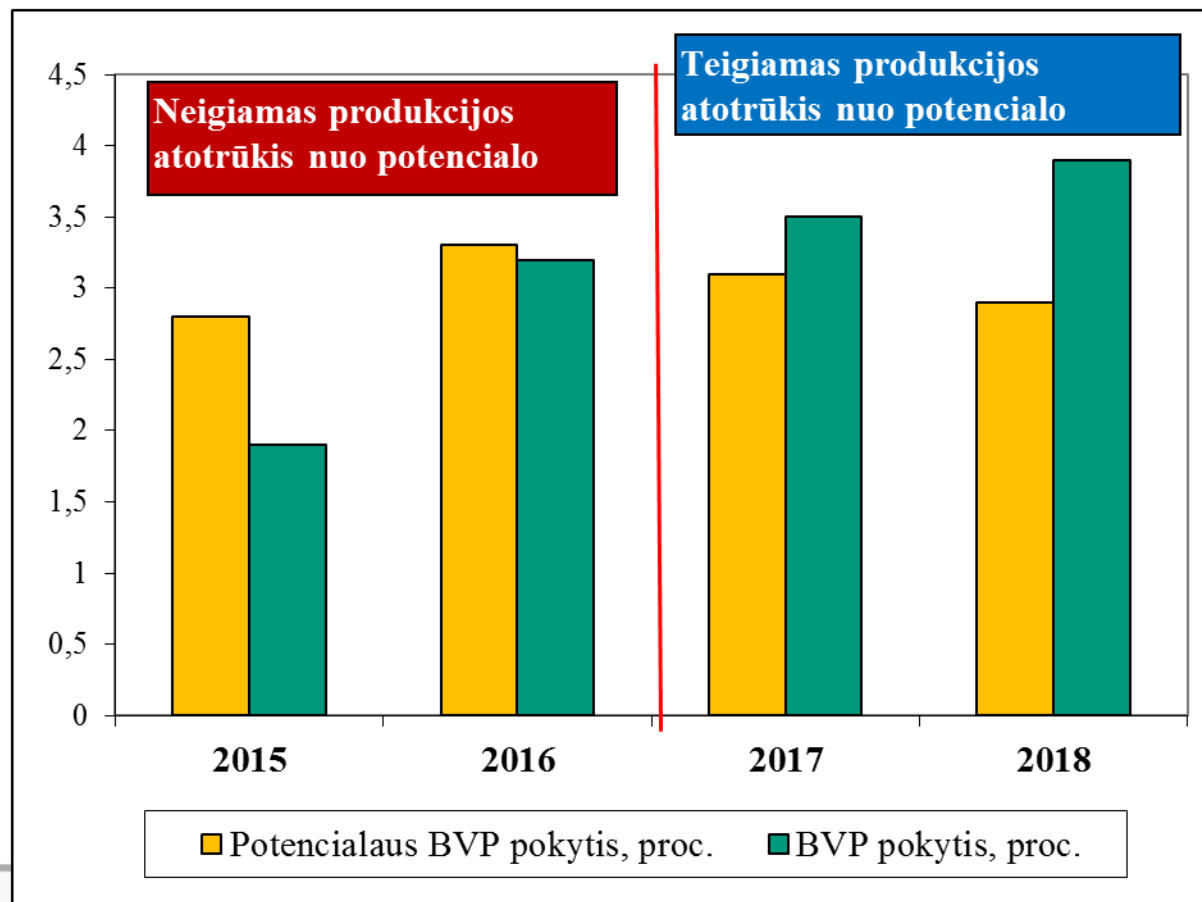
FINANSŲ MINISTERIJA

2015-2016 m. tikslinga fiskalinės politikos priemonėmis skatinti ekonomikos augimą *laikantis* fiskalinės drausmės taisyklių – struktūrinis deficitas išliks apie 1 proc. BVP

Jeigu nepasikeis scenarijaus sudarymo metu naudotos prielaidos, 2017-2018 m. susidarys tinkamos sąlygos subalansuoti valdžios sektorių ir pasiekti perteklių

Lietuvos ūkio ciklo fazės

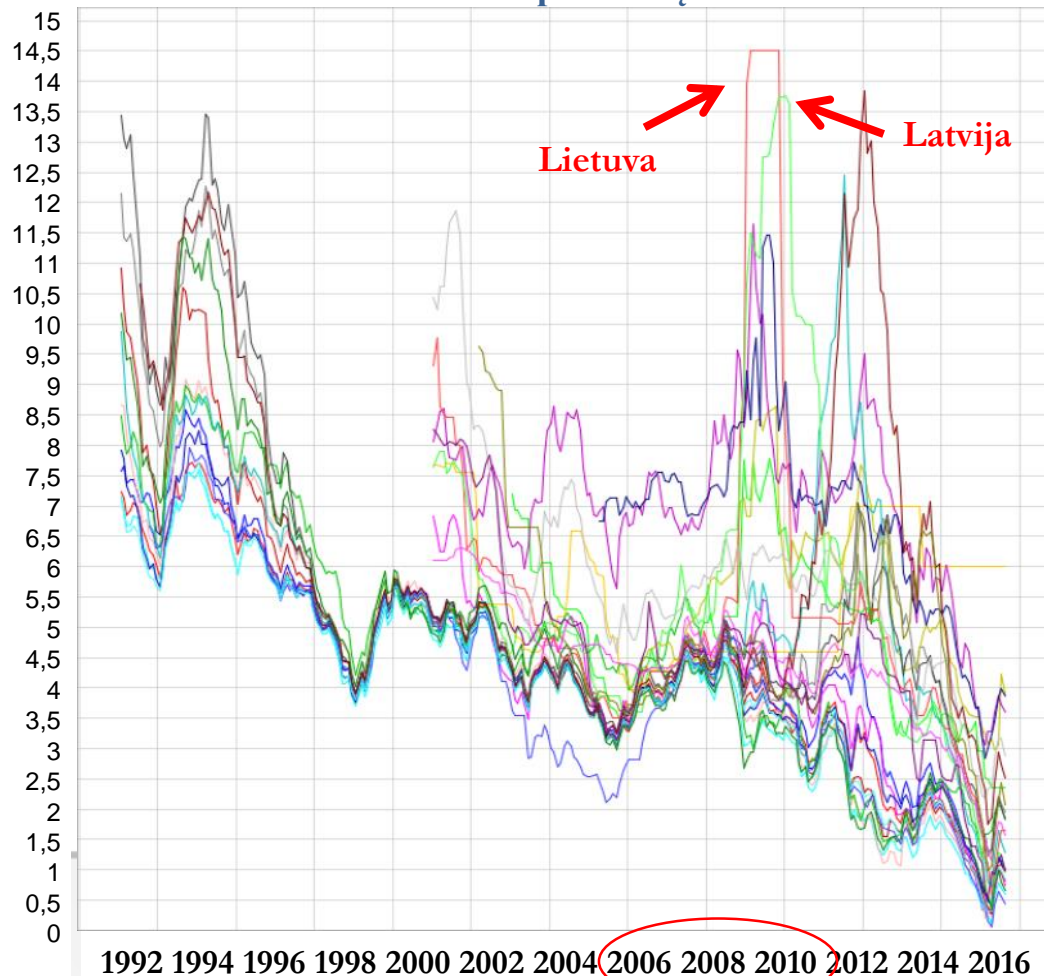

Skola svarbu – mažos šalys globalių krizių metu labiau pažeidžiamos

FINANSŲ MINISTERIJA

- TVF, atlikdamas Lietuvos vertinimą 2015 m. kovo mėnesį, įspėjo Lietuvą, kad su tokiu skolos lygiu, kuris yra Lietuvoje šiuo metu (apie 40 proc. BVP), Lietuva lanksčiai nepergyventų naujų finansinių ir ekonominių sukrėtimų ateityje, jeigu tokių būtų
- Mažų šalių, tokių kaip Lietuva ar Latvija, palūkanų normos globalios finansų krizės laikotarpiu (2009 m.) išaugo labai reikšmingai ir bene daugiausiai visoje ES (nepaisant, kad skolos lygiai ir deficito lygiai buvo maži iki 2008 metų ES kontekste)
- Ryšys tarp skolinimosi poreikio ir skolos dydžio yra labai glaudus – kuo didesnė skola, tuo daugiau reikia skolintis ankstesnių skolų grąžinimams

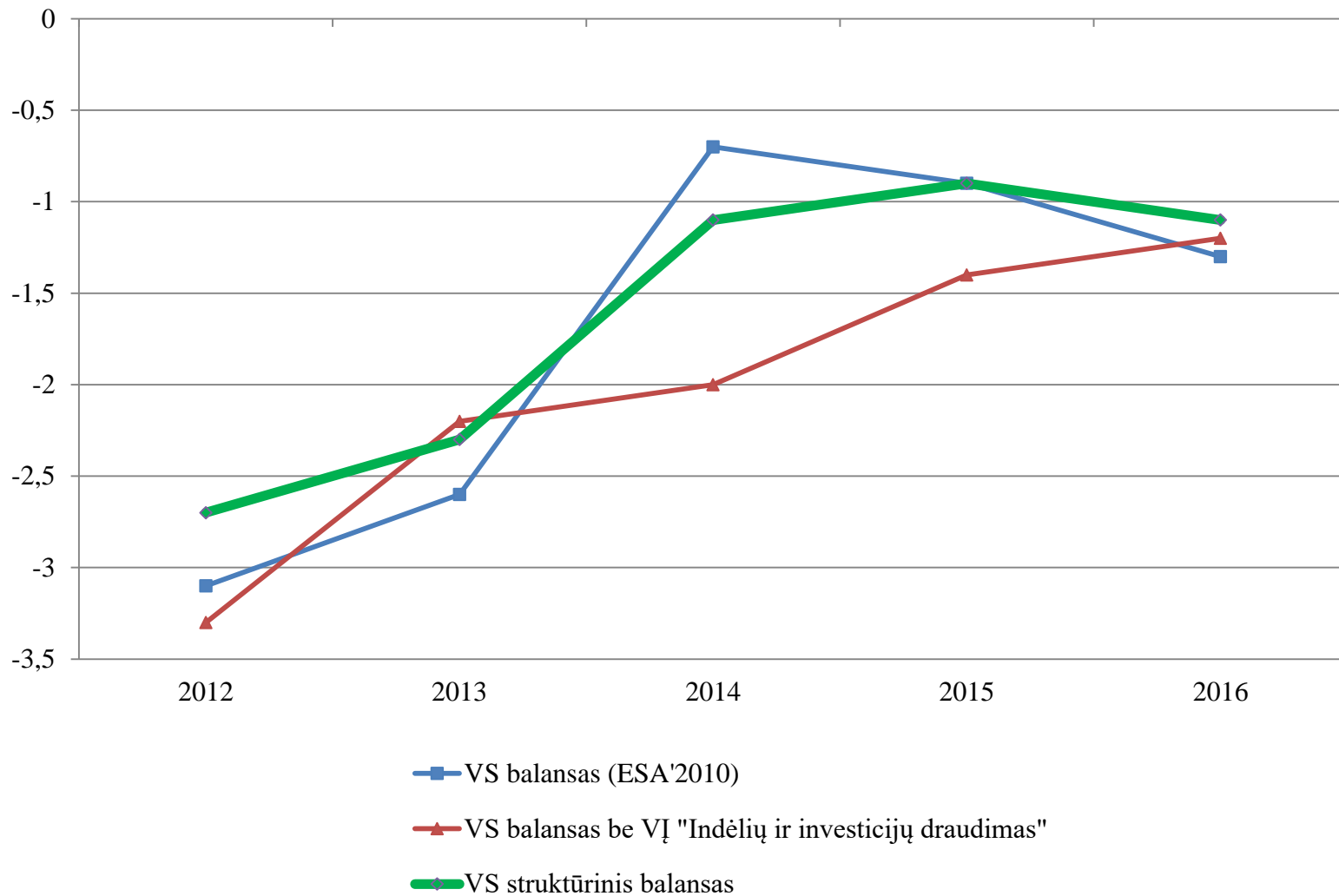
Indikacinės ES šalių (be Graikijos) ilgalaikio skolinimosi palūkanų normos

Lietuvos valdžios sektoriaus deficito rodikliai

% BVP

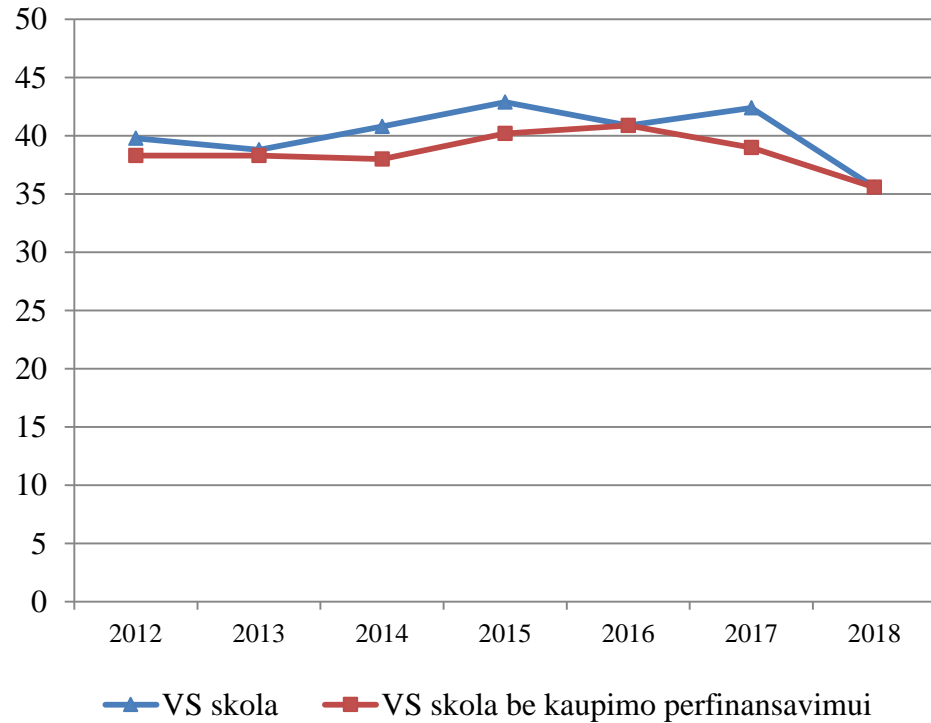
FINANSŲ MINISTERIJA

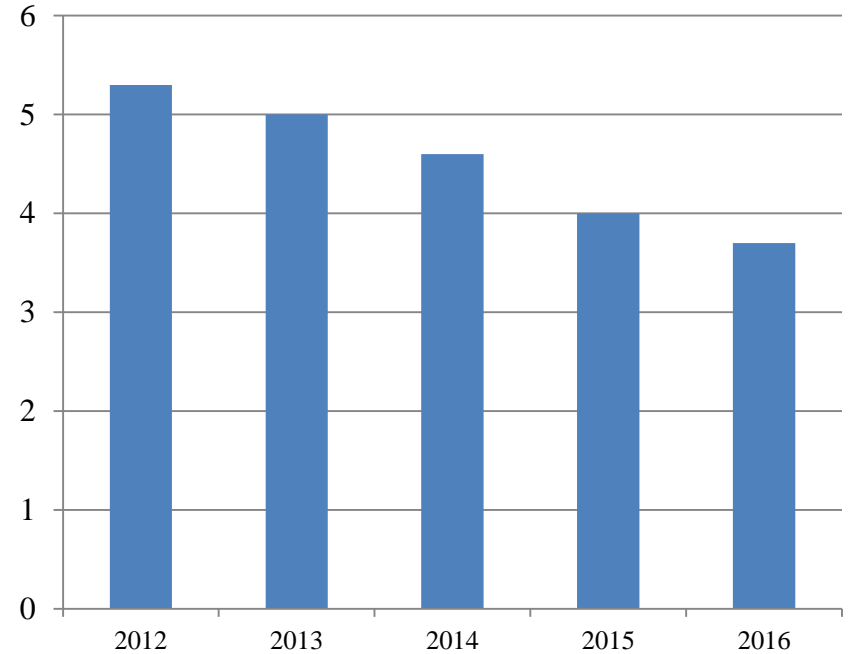
Valdžios sektoriaus skola ir palūkanos

FINANSŲ MINISTERIJA

Valdžios sektoriaus skola, % BVP

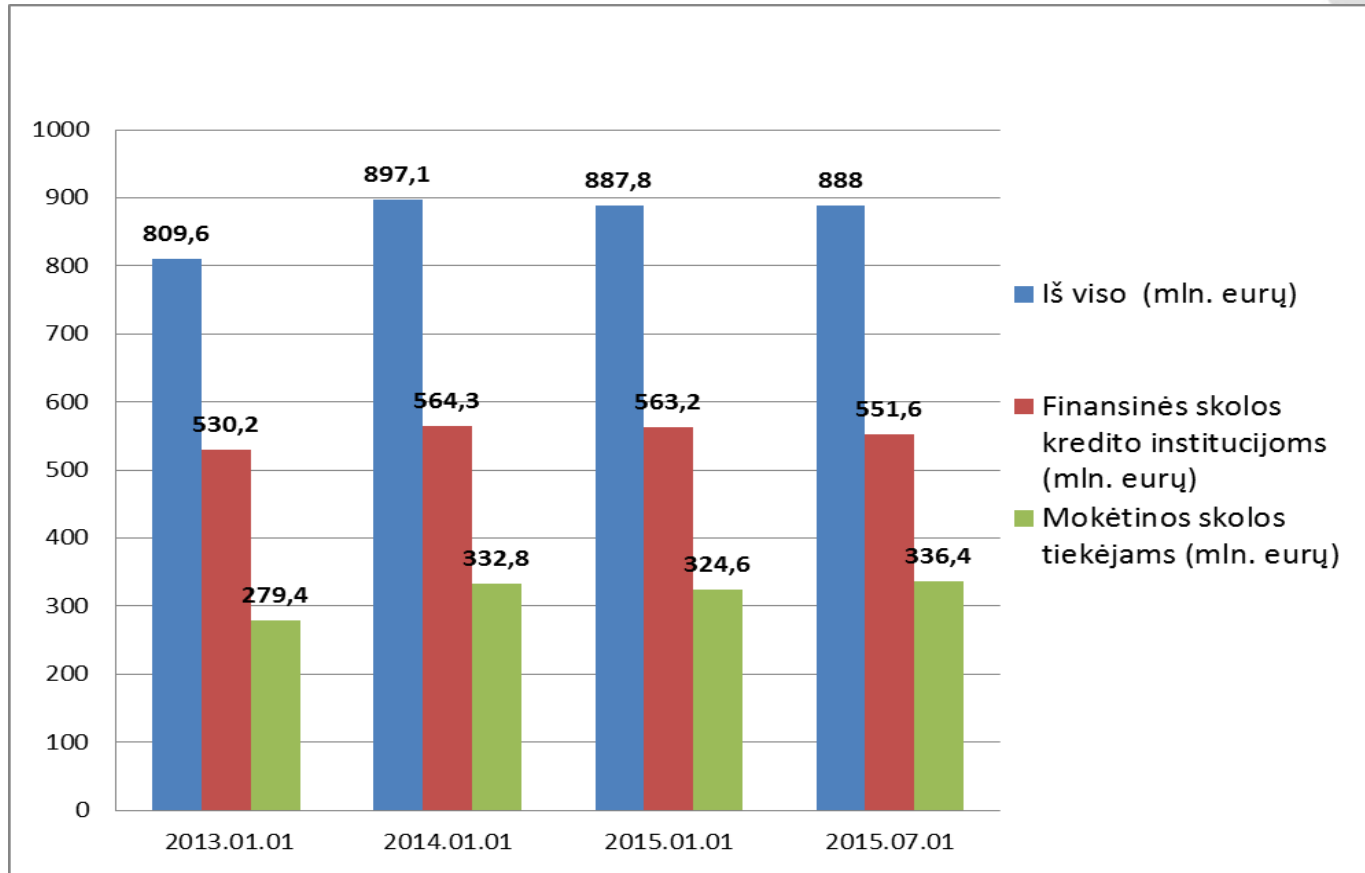

Centrinės valdžios skolos palūkanų norma, %

Savivaldybių finansiniai įsipareigojimai

FINANSŲ MINISTERIJA

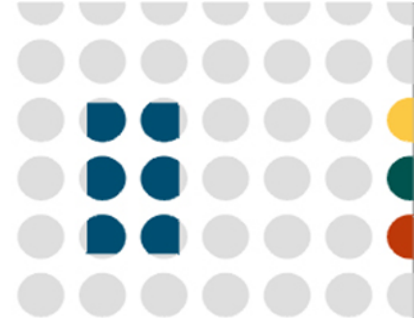
Viešųjų finansų politikos prioritetai 2016 m.

FINANSŲ MINISTERIJA

- Gyventojų finansinės padėties gerinimas, valstybės socialinių įsipareigojimų vykdymas
- Gynybos finansavimo didinimas
- Ekonomikos skatinimas plėtojant viešąsias investicijas, ypač nacionalinėmis lėšomis
- Fiskalinė drausmė išorinės rizikos laikotarpiu, skolos lygio ir skolos valdymo išlaidų mažinimas
- Papildomų valstybės pajamų generavimas ekonomikos augimui palankiomis priemonėmis
- Savivaldybių finansinių pajėgumų stiprinimas

Fiskalinės drausmės laikymasis 2016 m.

FINANSŲ MINISTERIJA

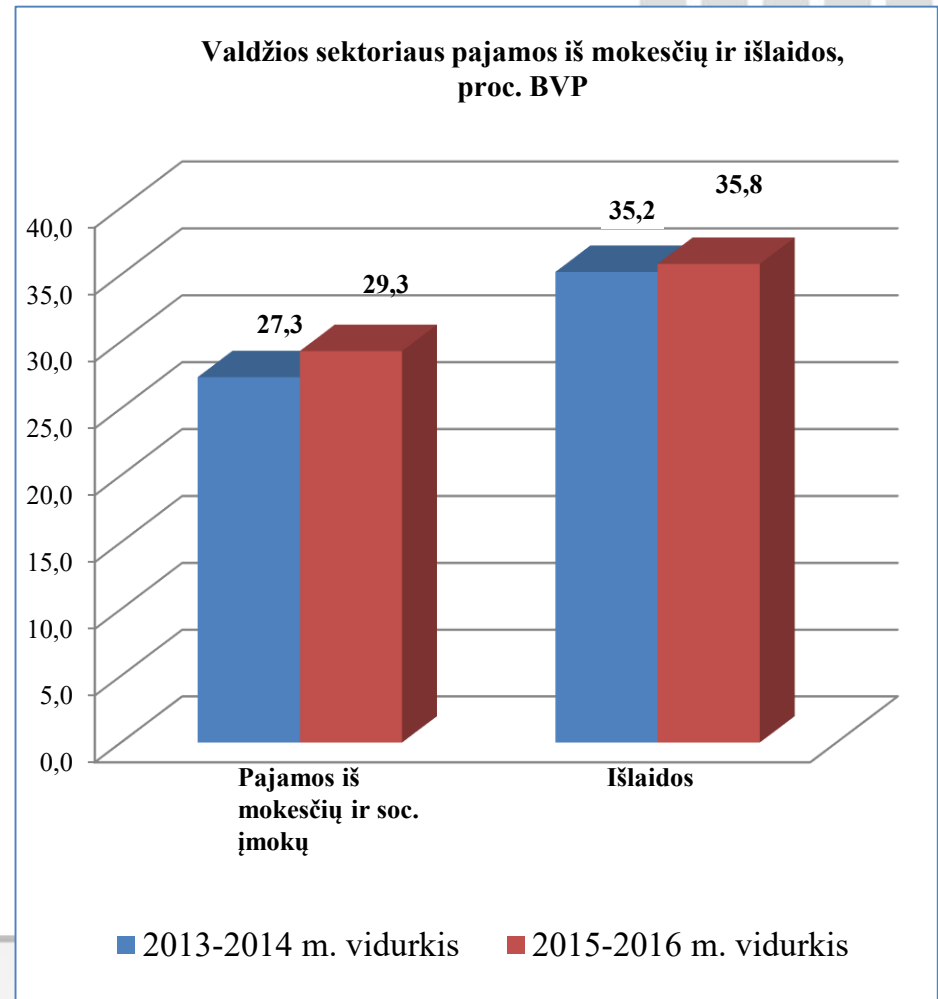

Rodiklis	Numatomas vykdymas 2016 m.
<u>Struktūrinis</u> valdžios sektoriaus balansas (ES ir nacionalinė taisyklė)	Deficitas, ne didesnis kaip 1,1 proc. BVP
Valdžios sektoriaus išlaidų augimas (ES taisyklė)	Ne didesnis kaip 4,1 proc.
<u>Nominalus</u> valdžios sektoriaus balansas	Deficitas, ne didesnis kaip 1,3 proc. BVP
Valdžios sektoriaus skola 2016 m. pabaigoje	40,8 proc. BVP

Papildomų valstybės pajamų generavimas ekonomikos augimui palankiomis priemonėmis

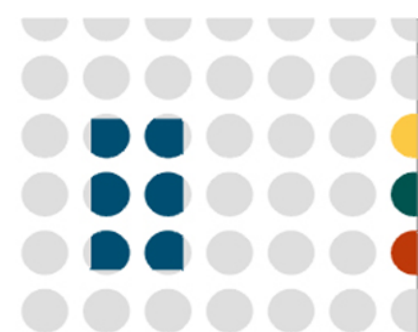
FINANSŲ MINISTERIJA

- Ekonomikos augimui palankūs mokesčių pakeitimai 2014-2016 m.
- Geresnio mokesčių administravimo priemonės padeda didėti pajamoms iš mokesčių BVP struktūroje ir sudaro tvarias sąlygas didėti viešosioms išlaidoms BVP struktūroje

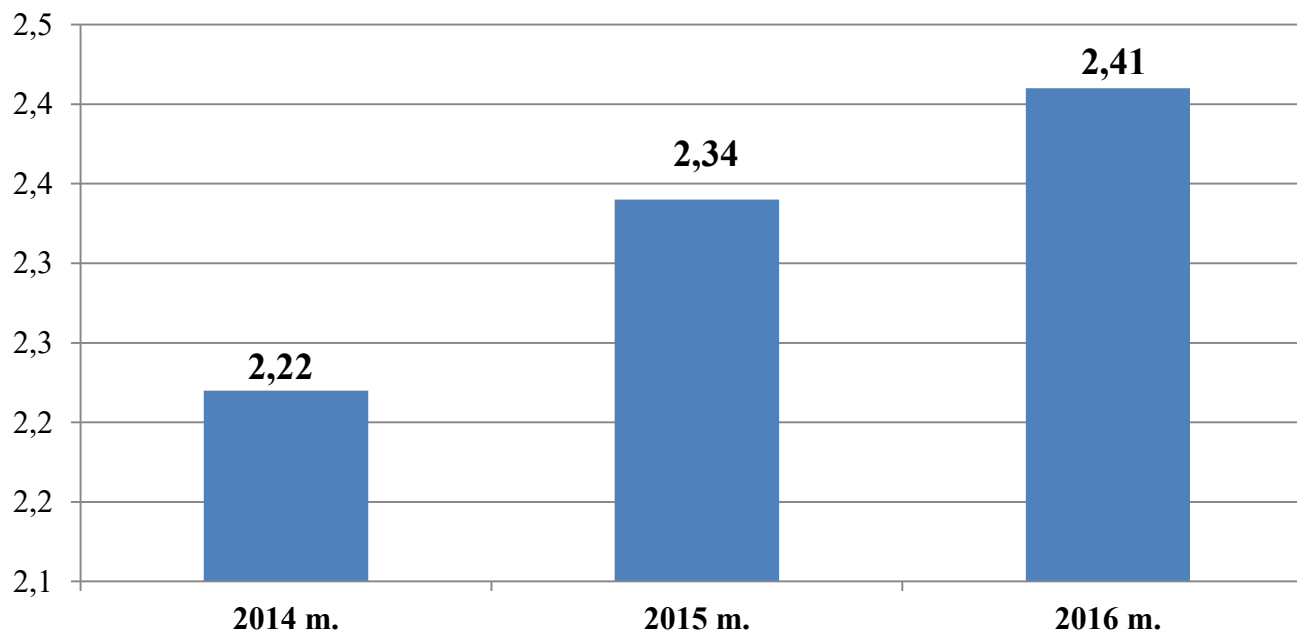

Ekonomikos skatinimas plėtojant nacionalines kapitalo investicijas

FINANSŲ MINISTERIJA

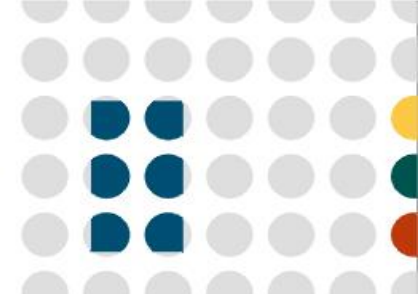

Valdžios sektoriaus pagrindinio kapitalo formavimas (investicijos) be ES lėšų, proc. BVP

2015–2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų konsoliduotos visumos pajamos ir asignavimai (mln. eurų)

FINANSŲ MINISTERIJA

Pajamos, asignavimai, balansas	2015 m. planas	2016 m. projektas	2016 m. palyginti su 2015 m.	
			Skirtumas	Pokyčio proc.

Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų (VB ir SB) konsoliduotos visumos pajamos

VB ir SB konsoliduotos visumos pajamos (su ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis)	9.269	9.394	125	1,3
<i>iš jų: ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos</i>	<i>2.323</i>	<i>2.111</i>	<i>-212</i>	<i>-9,1</i>
VB ir SB konsoliduotos visumos pajamos (be ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų)	6.946	7.283	337	4,9

VB ir SB konsoliduotos visumos asignavimai

VB ir SB konsoliduotos visumos asignavimai (su ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis)	9.677	10.045	368	3,8
<i>iš jų: ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos</i>	<i>2.323</i>	<i>2.111</i>	<i>-212</i>	<i>-9,1</i>
VB ir SB konsoliduotos visumos asignavimai (be ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis)	7.354	7.934	580	7,9
<i>Balansas</i>				
Balansas	-408	-651		

Pastabos. 2015-2016 m. planuose įskaičiuotas Lietuvos Respublikos įnašas į Europos stabilumo mechanizmą.

2016 m. plane numatyti pervedimai į Rezervinį (stabilizavimo) fondą.

2016 m. plane numatyti papildomi asignavimai sumažinti pensijoms kompensuoti.

2015–2016 metų valstybės biudžeto pajamos ir asignavimai (mln. eurų)

FINANSŲ MINISTERIJA

Pajamos, asignavimai, balansas	2015 m. planas	2016 m. projektas	2016 m. palyginti su 2015 m.	
			Skirtumas	Pokyčio proc.

Valstybės biudžeto pajamos

Valstybės biudžeto pajamos (su ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis)	7.989	8.004	15	0,2
<i>iš jų: ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos</i>	<i>2.323</i>	<i>2.111</i>	<i>-212</i>	<i>-9,1</i>
Valstybės biudžeto pajamos (be ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų)	5.666	5.893	227	4,0

Valstybės biudžeto asignavimai

Valstybės biudžeto asignavimai (su ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšomis)	8.397	8.655	258	3,1
<i>iš jų: ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšos</i>	<i>2.323</i>	<i>2.111</i>	<i>-212</i>	<i>-9,1</i>
Valstybės biudžeto asignavimai (be ES ir kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų)	6.074	6.544	470	7,7

Balansas

Valstybės biudžeto balansas	-408	-651		

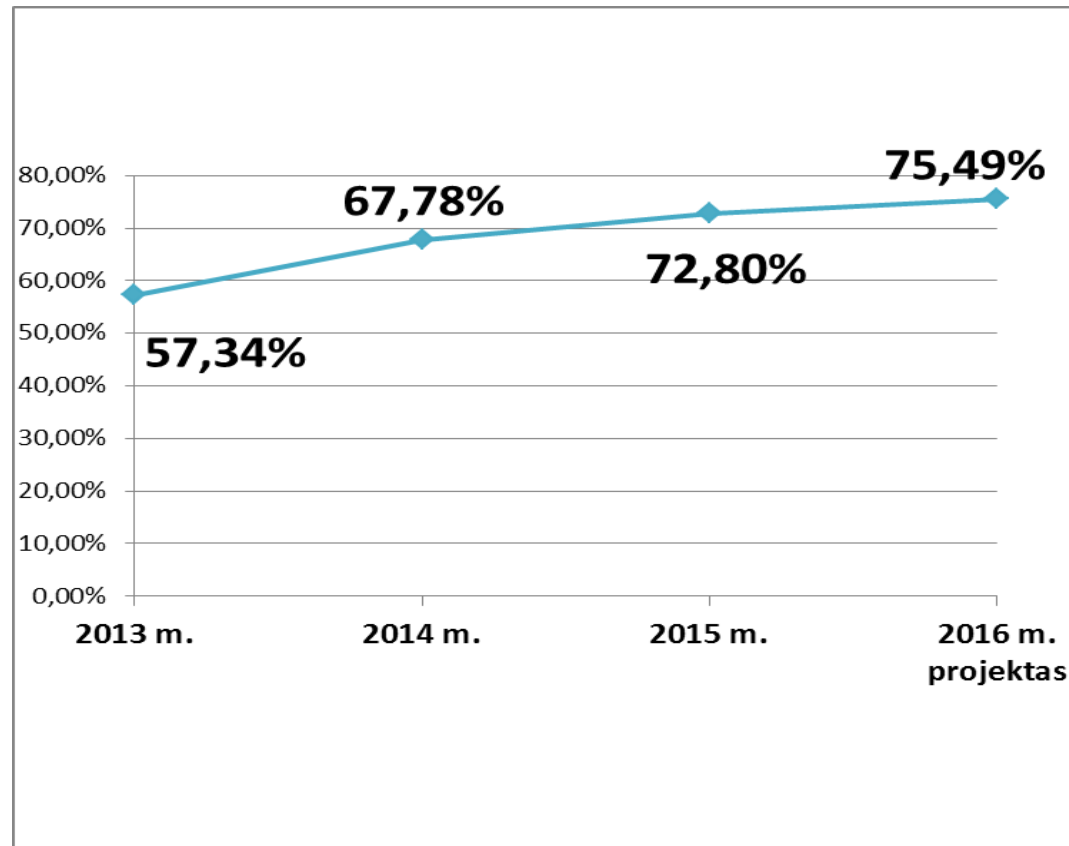
Pastabos: 2015-2016 m. planuose įskaičiuotas Lietuvos Respublikos įnašas į Europos stabilumo mechanizmą.

2016 m. plane numatyti pervedimai į Rezervinį (stabilizavimo) fondą.

2016 m. plane numatyti papildomi asignavimai sumažinti pensijoms kompensuoti.

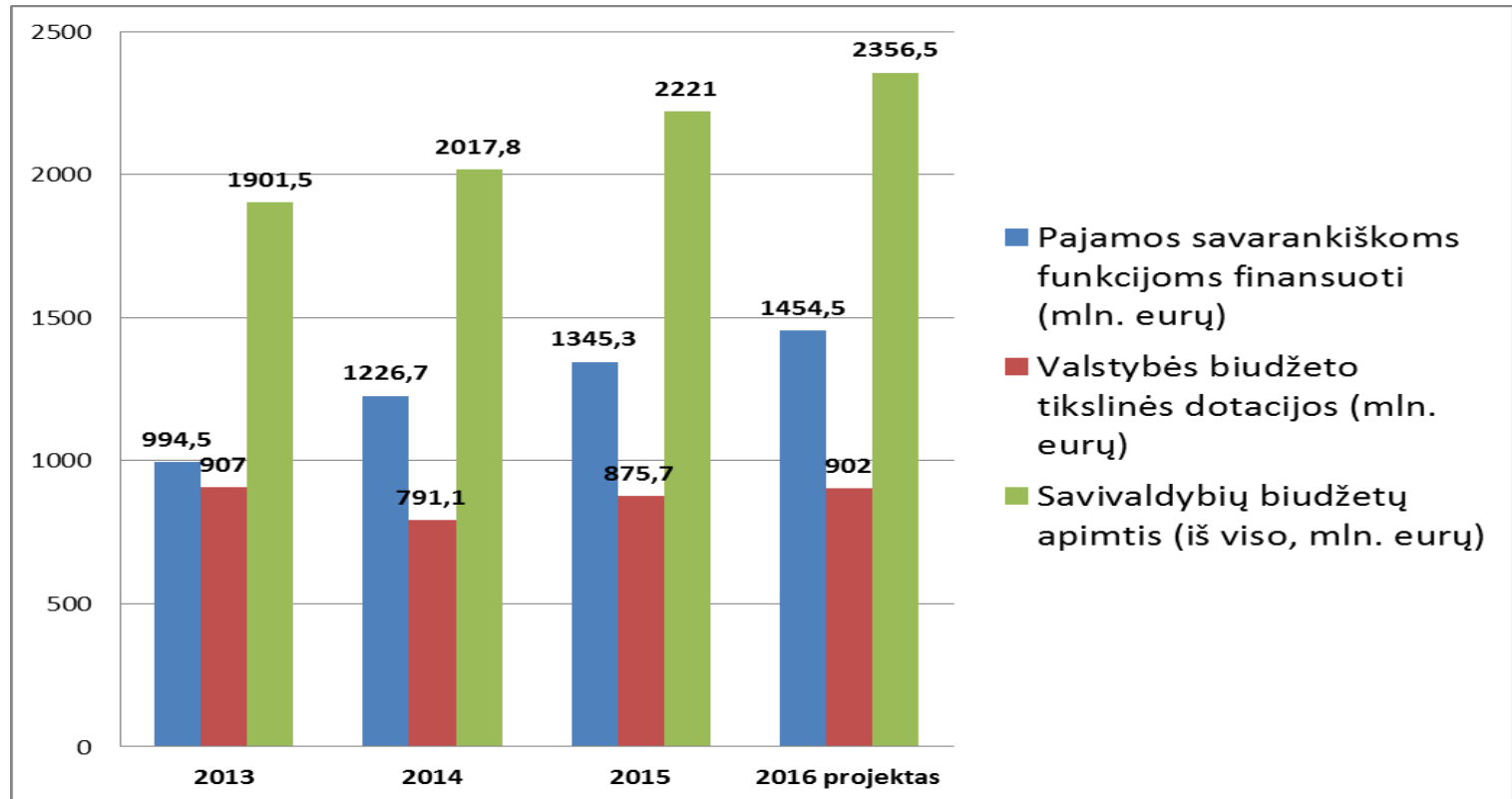
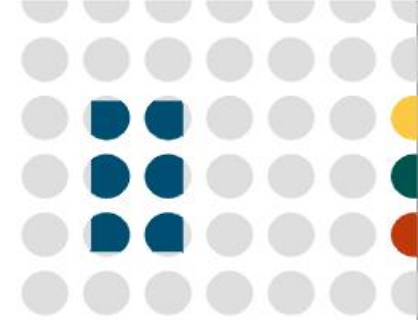
GPM dalis, pervedama į savivaldybių biudžetus

FINANSŲ MINISTERIJA

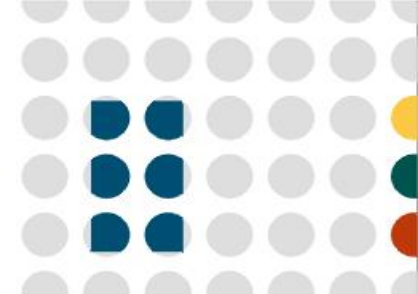
Savivaldybių pajamos pagal Seimo priimtus ir planuojamus finansinius rodiklius

FINANSŲ MINISTERIJA

Reikšmingiausios papildomai skiriamos lėšos (1)

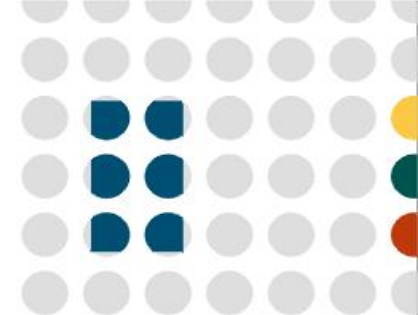
FINANSŲ MINISTERIJA

<i>Esmė</i>	<i>Suma, mln. eurų</i>
Nuo 2016 m. sausio 1 d. padidės NPD nuo 166 eurų iki 200 eurų, neįgaliems asmenims NPD padidės nuo 175 eurų iki 210 eurų, didžiausią negalią turintiems – nuo 235 eurų iki 270 eurų. Nuo 60 eurų iki 120 eurų didės PNPD už kiekvieną vaiką	65
Nuo 2015 m. liepos 1 d. MMA padidinta nuo 300 eurų iki 325 eurų, nuo 2016 m. sausio 1 d. MMA padidės iki 350 eurų	38,4
Padidės darbo užmokestis: kultūros ir meno darbuotojams (+12 mln. eurų); ikimokyklinio ugdymo auklėtojams (+4,4 mln. eurų); socialinių darbą dirbantiems (+6,5 mln. eurų); visuomenės sveikatos centrų darbuotojams (+1,5 mln. eurų); Policijos departamento, Priešgaisrinės apsaugos departamento, Valstybės sienos apsaugos tarnybos ir kt. institucijų pareigūnams (+11 mln. eurų) ir kt.	40,3
Šalpos ir kitoms išmokoms dėl valstybinės socialinio draudimo bazinės pensijos padidinimo iki 112 eurų	14,9
Pensijoms kompensuoti dėl draudžiamųjų pajamų sumažinimo 2010–2011 metais <i>2015 m. – 52 mln. €; 2016 m. – 65 mln. €</i>	12,9
Pensijoms, sumažintoms 2010–2012 metais dirbusiems jų gavėjams, kompensuoti	42,6

Reikšmingiausios papildomai skiriamos lėšos(2)

FINANSŲ MINISTERIJA

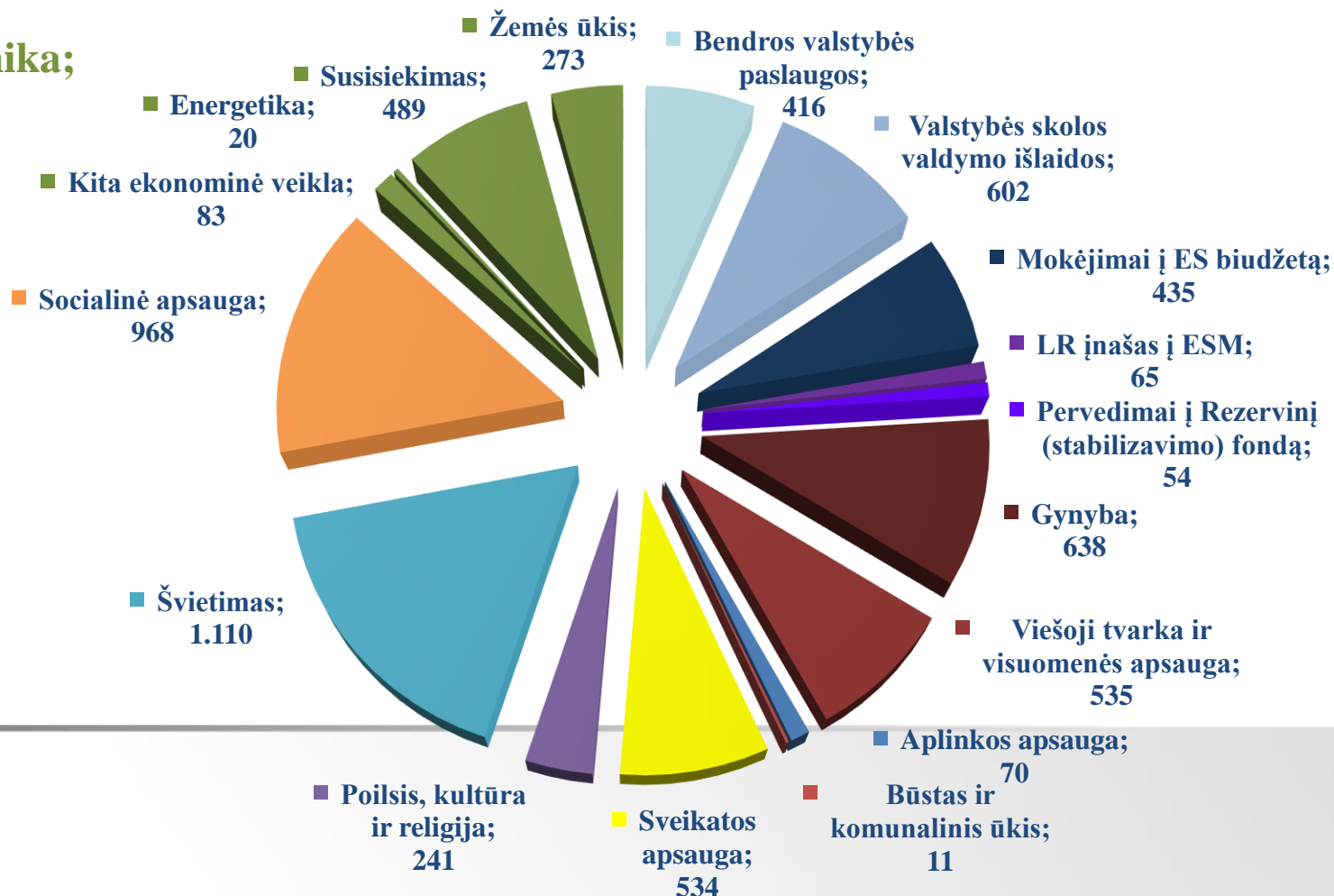
<i>Esmė</i>	<i>Suma, mln. eurų</i>
LR Seime atstovaujамų politinių partijų susitarimui „Dėl 2014-2020 metų Lietuvos Respublikos užsienio, saugumo ir gynybos politikos strateginių gairių“ vykdyti <i>2015 m. – 425 mln. €; 2016 m. – 574 mln. €</i>	149
„Valstybinės reikšmės žvyrkelių asfaltavimo kelių atkarpoms, jungiančioms asfaltuotus kelių ruožus“ programai	70
Skatinamosioms įmokoms į pensijų kaupimo fondus mokėti <i>2015 m. – 36 mln. €; 2016 m. – 69 mln. €</i>	33
Įmokoms į ES biudžetą <i>2015 m. – 417 mln. €; 2016 m. – 435 mln. €</i>	18
Pereinamojo laikotarpio nacionalinei paramai (ŽŪM) <i>2015 m. – 15 mln. €; 2016 m. – 34 mln. €</i>	19
Trečiųjų šalių asmenims perkelti į LR teritoriją ir juos integruoti	6,1
Rezerviniam (stabilizavimo) fondui sudaryti	54
Skolos valstybės vardu valdymo išlaidos	-15,5

Valstybės biudžeto išlaidų (be ES lėšų) struktūra

FINANSŲ MINISTERIJA

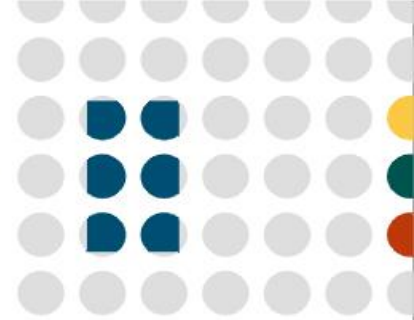
Valstybės biudžeto (be ES lėšų) išlaidos 2016 m. – 6 544 mln. eurų

**Ekonomika;
viso 865**

ES fondų investicijos – ekonomikos augimo skatinimui

FINANSŲ MINISTERIJA

2016 metų ES fondų investicijos – 2 111 mln. eurų

Ekonomika; viso 1523

■ Žemės ūkis; 782

■ Susisiekimas; 306

■ Energetika; 261

■ Kita ekonominė
veikla; 174

■ Aplinkos apsauga;
37

■ Būstas ir
komunalinis ūkis;
132

■ Sveikatos apsauga;
44

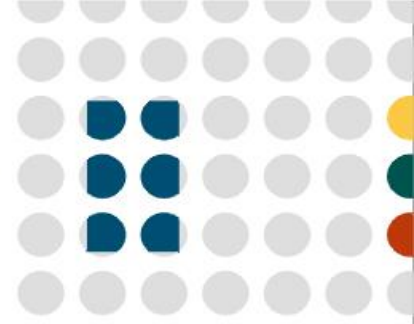
■ Poilsis, kultūra ir
religija; 23

■ Švietimas; 68

■ Socialinė apsauga;
134

■ Bendros valstybės
paslaugos; 44

■ Viešoji tvarka ir
visuomenės
apsauga; 106

Pranešimo pabaiga